

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”
Інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў

ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА ПА ДЫСЦЫПЛІНЕ

БІБЛІАГРАФАЗНАЎСТВА

спецыяльнасці перападрыхтоўкі
2-23 02 71 Бібліятэказнаўства і бібліяграфія,
кваліфікацыя: бібліятэкар-бібліёграф,
у адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам перападрыхтоўкі,
зацверджаным пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
28.09.2020 № 260, рэг. № 25-13/126

Распрацоўшчык праграмы:

А.В. Прадзеіна, дацэнт кафедры культуралогіі і псіхалага-педагагічных дысцыплін Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат педагагічных навук

Рэкамендавана да зацвярджэння:

кафедрай культуралогіі і псіхалага-педагагічных дысцыплін Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Пратакол пасяджэння ад 07.06.2022 № 33

Саветам Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Пратакол пасяджэння ад 14.06.2022 № 6

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Пратакол пасяджэння ад 15.06.2022 № 5

УВОДЗІНЫ

Вучэбная праграма па дысцыпліне “Бібліяграфазнаўства” прадугледжвае рэалізацыю патрабаванняў, якія ўстаноўлены Адукацыйным стандартам перападрыхтоўкі кіруючых работнікаў і спецыялістаў па спецыяльнасці 2-23 02 71 “Бібліятэказнаўства і бібліяграфія”, зацверджаным пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 28.09.2020 № 260.

Для вывучэння дысцыпліны “Бібліяграфазнаўства” прадугледжана 30 вучэбных гадзін, якія ўключаюць 14 вучэбных гадзін аўдыторных заняткаў (у тым ліку, 6 вучэбных гадзін лекцый, 6 вучэбных гадзін практычных заняткаў, 2 вучэбныя гадзіны круглых сталоў); 16 вучэбных гадзін самастойнай работы.

Вучэбная дысцыпліна “Бібліяграфазнаўства” адносіцца да кампанента тыпавога вучэбнага плана “Агульнапрафесійныя дысцыпліны” і вывучаецца ва ўзаемасувязі з дысцыплінамі “Каталагізацыя дакументаў”, “Інфармацыйныя рэсурсы”, “Бібліятэчна-бібліяграфічнае краязнаўства”, “Арганізацыя і тэхналогія бібліяграфічнай работы”.

Актуальнасць вучэбнай праграмы абумоўлена важнасцю засваення ведаў па асновах бібліяграфіі, авалодання навыкамі карыстання бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

Мэта: вывучэнне слухачамі тэарэтычных асноў бібліяграфіі як сістэмы відаў дзейнасці, якая забяспечвае функцыянаванне бібліяграфічнай інфармацыі ў грамадстве.

Задачы:

засваенне слухачамі тэрмінасістэмы бібліяграфазнаўства;
асэнсаванне бібліяграфіі як сістэмы відаў дзейнасці;
арыентаванне ў сучасных бібліяграфічных канцэпцыях.

Метады навучання: традыцыйныя (метады арганізацыі і ажыццяўлення вучэбна-пазнавальнай дзейнасці слухачоў; метады стымулявання і матывацыі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці слухачоў; метады кантроля і самакантроля); актыўныя; інтэрактыўныя.

Сродкі навучання: аўдыяльныя, візуальныя, аўдыявізуальныя.

Формы вучэбных заняткаў: лекцыі, практычныя заняткі, круглы стол.

Форма атрымання адукацыі: завочная.

Асноўныя патрабаванні да вынікаў вучэбнай дзейнасці слухачоў.

У выніку засваення дысцыпліны “Бібліяграфазнаўства” ў слухача павінны быць сфарміраваны сацыяльна-асобасныя, акадэмічныя і прафесійныя кампетэнцыі.

Патрабаванні да фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый.

Слухач павінен:

ведаць ідэалогію беларускай дзяржавы, маральныя і прававыя нормы, умець улічваць іх у сваёй прафесійнай дзейнасці;

умець арыентавацца ў працэсах і тэндэнцыях развіцця сучаснага грамадства;

ведаць тэарэтычныя і практычныя асновы аховы працы.

Патрабаванні да фармавання акадэмічных кампетэнцый.

Слухач павінен:

ведаць асаблівасці функцыянавання ў грамадстве дакументаў як носьбітаў сацыяльнай інфармацыі;

валодаць базавымі тэарэтычнымі ведамі ў галіне дакументазнаўства, бібліятэказнаўства і бібліяграфазнаўства, умець прымяняць іх для вырашэння практычных і навуковых задач бібліятэчнай сферы;

валодаць тэарэтычнымі ведамі аб сутнасці бібліяграфіі;

ведаць асноўныя паняцці бібліяграфазнаўства.

Патрабаванні да фармавання прафесійных кампетэнцый.

Слухач павінен:

ведаць тэрмінасістэму і асноўныя тэарэтычныя палажэнні бібліяграфазнаўства;

ведаць функцыянальную структуру бібліяграфіі;

ведаць формы існавання бібліяграфічнай інфармацыі (бібліяграфічных ведаў);

ведаць тыпы, віды, жанры бібліяграфічных дапаможнікаў;

ведаць формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі;

ведаць бібліяграфію як галіну дзейнасці;

ведаць паняцце і структуру бібліяграфічнай практычнай дзейнасці;

ведаць кампанентную структуру бібліяграфічнай дзейнасці;

ведаць відавую класіфікацыю бібліяграфіі;

ведаць бібліяграфазнаўства як сістэму навуковых ведаў;

ведаць развіццё бібліяграфазнаўства на сучасным этапе;

умець карыстацца тэарэтычнымі ведамі бібліяграфазнаўства;

умець карыстацца ведамі аб бібліяграфічнай дзейнасці;

умець карыстацца відавой структурай бібліяграфіі і бібліяграфічных прадуктаў;

валодаць навыкамі карыстання кампанентнай структурай бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

У змест вучэбнай праграмы ўключаны матэрыялы для аўдыторнай работы з прымяненнем актыўных форм навучання і заданні для самастойнай работы.

Кантроль самастойнай работы слухачоў ажыццяўляецца падчас вучэбных заняткаў і бягучай атэстацыі. Пытанні і заданні для самастойнай работы ўключаны ў матэрыялы для бягучай атэстацыі.

ЗМЕСТ ПРАГРАМЫ

Раздзел 1 Асновы тэорыі бібліяграфіі

Тэма 1.1 Бібліяграфія як грамадская з’ява, прычыны яе ўзнікнення. Бібліяграфічная інфармацыя і бібліяграфічныя веды як асноўнае паняцце тэорыі бібліяграфіі (4 гадзіны, у тым ліку: 2 гадзіны – лекцыя, 2 гадзіны – самастойная работа)

Эвалюцыя прадстаўленій аб бібліяграфіі. Асаблівасць выкарыстання тэрміна “бібліяграфія” на сучасным этапе. Бібліяграфічная інфармацыя (БІ) як разнавіднасць сацыяльнай інфармацыі і як крытэрыі (прынцып) адмежавання бібліяграфічных з’яў ад небібліяграфічных. Паняцце “бібліяграфічныя веды”. Уласцівасці (якасці) бібліяграфічнай інфармацыі (бібліяграфічных ведаў). Метасістэмы існавання бібліяграфіі як грамадскай з’явы. Групы інфармацыйных бар’ераў, іх значэнне. Роля бібліяграфіі ў іх пераадоленні.

Тэма 1.2 Функцыянальная структура бібліяграфіі. Формы існавання бібліяграфічнай інфармацыі (бібліяграфічных ведаў) (4 гадзіны, у тым ліку: 2 гадзіны – лекцыя, 2 гадзіны – самастойная работа)

Функцыянальная структура бібліяграфіі згодна розным навуковым канцэпцыям. Дваістасць бібліяграфічнай інфармацыі. Інфармацыйныя, дакументныя і бібліяграфічныя патрэбнасці і іх суадносіны. Бібліяграфічныя патрэбнасці: агульныя, групавыя і індывідуальныя. “Функцыя” бібліяграфічнай інфармацыі: вызначэнне паняцця. Грамадскія функцыі бібліяграфічнай інфармацыі: унутраныя і знешнія.

Бібліяграфічная інфармацыя і бібліяграфічныя веды, узаемасувязь. Формы існавання бібліяграфічнай інфармацыі: бібліяграфічнае паведамленне, бібліяграфічны запіс, бібліяграфічны дапаможнік.

Тэма 1.3 Тыпы, віды, жанры бібліяграфічных дапаможнікаў. Формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі (4 гадзіны, у тым ліку: 2 гадзіны – практычны занятак, 2 гадзіны – самастойная работа)

Вызначэнне паняццяў “тып”, “від”, “жанр” бібліяграфічных дапаможнікаў. Тыпы бібліяграфічных дапаможнікаў згодна А. П. Коршунаву: бібліяграфічны паказальнік, бібліяграфічны спіс, бібліяграфічны агляд, паказальнікі да выданняў і дапаможныя паказальнікі.

Віды бібліяграфічных дапаможнікаў ў адпаведнасці з асноўнымі прыметамі: грамадскае прызначэнне, у т.л. функцыянальна-мэтавае (храналагічная прымета); асаблівасць зместу, формы, мэтавага назначэння дакументаў як аб’ектаў бібліяграфавання; метады стварэння бібліяграфічнай прадукцыі.

Жанры бібліяграфічных дапаможнікаў: бібліяграфічная манаграфія, пучевадзіцель па літаратуры, біябібліяграфічны слоўнік, бібліяграфічная энцыклапедыя, план чытання, бібліяграфічны каталог, экспрэс-інфармацыя,

рэфератыўны зборнік, рэфератыўны часопіс, паказальнік цытуемай літаратуры, семінары, памятка чытачу, бібліяграфічная лістоўка, дайжэст, праспект, бібліяграфічны трансформер і іншыя.

Формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі ў адпаведнасці з прыметай – матэрыяльная канструкцыя: бібліяграфічныя рукапісы і выданні; несамастойныя бібліяграфічныя формы (унутры- і прытэкставыя); картачныя бібліяграфічныя дапаможнікі; аўтаматызаваныя бібліяграфічна-пошукавыя сістэмы (электронныя, ці лічбавыя).

Раздзел 2 Бібліяграфічная дзейнасць

Тэма 2.1 Бібліяграфія як галіна дзейнасці. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: паняцце і структура (4 гадзіны, у тым ліку: 2 гадзіны – круглы стол, 2 гадзіны – самастойная работа)

Паняцце “бібліяграфічная дзейнасць” у тэрмінасістэме бібліяграфазнаўства, яго генезіс. Функцыянаванне бібліяграфіі ў сістэме дакументальных камунікацый. Прынцыпы і заканамернасці бібліяграфічнай дзейнасці.

Бібліяграфічная практычная дзейнасць: узнікненне, асаблівасці развіцця, спецыфіка. Унутраная і знешняя структуры бібліяграфічнай практычнай дзейнасці: агульная характарыстыка.

Тэма 2.2 Кампанентная структура бібліяграфічнай дзейнасці (4 гадзіны, у тым ліку: 2 гадзіны – лекцыя, 2 гадзіны – самастойная работа)

Суб’ект бібліяграфічнай дзейнасці, яго функцыі: кіруючая, аксіялагічная (ацэначная), камунікатыўная. *Бібліёграф-прафесіянал* як асноўны суб’ект бібліяграфічнай дзейнасці. *Мэта* як ідэальны структурны кампанент бібліяграфічнай дзейнасці. *Аб’ект* як адзін з кампанентаў бібліяграфічнай дзейнасці. *Дакументы і карыстальнікі* як асноўныя аб’екты бібліяграфічнай практычнай дзейнасці. *Працэсы бібліяграфічнай дзейнасці*: бібліяграфаванне, бібліяграфічнае абслугоўванне, бібліяграфічны пошук, бібліяграфічнае *выкарыстанне*, іх спецыфіка. *Сродкі* бібліяграфічнай дзейнасці. *Вынікі* бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

Тэма 2.3 Відавая класіфікацыя бібліяграфіі (6 гадзін, у тым ліку: 4 гадзіны – практычны занятак, 2 гадзіны – самастойная работа)

А. П. Коршунаў аб патрабаваннях, якім павінна адпавядаць дасканалая відавая класіфікацыя.

Віды бібліяграфіі па арганізацыйна-ведамаснай прымеце (інстытуцыянальныя віды бібліяграфіі): бібліятэчная, выдавецкая, кнігагандлёвая, улікова-рэгістрацыйная, архіўная, навукова-інфармацыйная, музейная.

Віды бібліяграфіі па аднароднасці ствараемай і распаўсюджваемай бібліяграфічнай прадукцыі (па грамадскім прызначэнні, функцыянальна-мэтавай (храналагічнай) прымеце, форма і змест бібліяграфуемых

дакументаў).

Віды бібліяграфіі па грамадскім прызначэнні бібліяграфічнай прадукцыі. Агульная і спецыяльная бібліяграфія: спецыфіка і сувязь з асноўнымі функцыямі бібліяграфіі як грамадскай з’явы. Падвіды агульнай і спецыяльнай бібліяграфіі.

Віды бібліяграфіі па функцыянальна-мэтавай (храналагічнай) прымеце ствараемай і распаўсюджваемай бібліяграфічнай прадукцыі. Бягучая, рэтраспектыўная і перспектыўная бібліяграфія: спецыфіка, узаемасувязь.

Віды бібліяграфіі па форме і змесце бібліяграфуемых дакументаў. Універсальная і галіновая бібліяграфія: спецыфіка, узаемасувязь. Шматгаліновая, тэматычная, комплексная, персанальная, краязнаўчая, краізназнаўчая як разнавіднасці галіновай бібліяграфіі. Бібліяграфія бібліяграфіі як спецыфічны від бібліяграфіі (“бібліяграфія другой ступені”, “метабібліяграфія”).

Іншыя падставы для выдзялення відаў бібліяграфіі: характар і асяроддзе дзейнасці, прафесійная і непрафесійная, вытворчая і спажывецкая, і інш.

Раздзел 3 Бібліяграфазнаўства – навука аб бібліяграфіі

Тэма 3.1 Бібліяграфазнаўства як сістэма навуковых ведаў
(2 гадзіны, самастойная работа)

Бібліяграфазнаўства: вызначэнне паняцця, змест. В. Е. Лявончыкаў як заснавальнік беларускай навуковай школы па бібліятэказнаўстве, бібліяграфазнаўстве і кнігазнаўстве. Функцыі бібліяграфазнаўства: пазнавальна-тлумачальная, кумулятыўна-інфармацыйная, сінтэзуючая, культурна-светапоглядная, эўрыстычная, прагнастычная (прагнозная). Структура бібліяграфазнаўства: метадалогія бібліяграфазнаўства, тэорыя, методыка, тэхналогія, арганізацыя бібліяграфіі.

Кампаненты бібліяграфазнаўства.

Тэма 3.2 Развіццё бібліяграфазнаўства на сучасным этапе
(2 гадзіны, самастойная работа)

Сучасныя тэндэнцыі развіцця бібліяграфазнаўства. Парадыгма як навуковая з’ява ў бібліяграфазнаўстве. Асноўныя сучасныя канцэпцыі бібліяграфазнаўства: дакументаграфічная (інфармацыйна-дакументаграфічная) канцэпцыя (А. П. Коршунаў), інфармацыйна-кнігазнаўчая (кнігаграфічная) канцэпцыя (А. І. Барсук, Э. К. Беспалава), когнітаграфічная (“знаниевая”) канцэпцыя бібліяграфіі В. А. Факева, ідэаграфічная (інфармаграфічная) канцэпцыя Н. А. Слядневай і іншыя. Развіццё беларускага бібліяграфазнаўства.

Беларуская навуковая школа па бібліятэказнаўстве, бібліяграфазнаўстве і кнігазнаўстве.

МАТЭРЫЯЛЫ ДЛЯ АЎДЫТОРНАЙ РАБОТЫ З ПРЫМЯНЕННЕМ АКТЫЎНЫХ ФОРМ НАВУЧАННЯ

Круглы стол

Тэма 2.1 Бібліяграфія як галіна дзейнасці. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: паняцце і структура (2 гадзіны)

Структура бібліяграфічнай дзейнасці

Мэта: засваенне ведаў аб бібліяграфічнай дзейнасці.

Задачы:

вызначыць паняцце “бібліяграфічная дзейнасць”;

разглядзець функцыянаванне бібліяграфіі ў сістэме дакументальных камунікацый;

засвоіць разглядзець прынцыпы і заканамернасці бібліяграфічнай дзейнасці;

засвоіць паняцце і структуру бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

Парадак узаемадзеяння:

1. Адкрыццё круглага стала.

2. Прэзентацыя тэмы, мэты і задач круглага стала.

3. Прэзентацыя пытанняў круглага стала.

4. Абмеркаванне пытанняў круглага стала.

5. Абагульненне вынікаў круглага стала.

Пытанні для абмеркавання:

1. Паняцце “бібліяграфічная дзейнасць” у тэрмінасістэме бібліяграфазнаўства, яго генезіс.

2. Функцыянаванне бібліяграфіі ў сістэме дакументальных камунікацый.

3. Прынцыпы і заканамернасці бібліяграфічнай дзейнасці.

4. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: узнікненне, асаблівасці развіцця, спецыфіка, структура.

МАТЭРЫЯЛЫ ДЛЯ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ

Раздзел 1 Асновы тэорыі бібліяграфіі

Тэма 1.1 Бібліяграфія як грамадская з’ява, прычыны яе ўзнікнення. Бібліяграфічная інфармацыя і бібліяграфічныя веды як асноўнае паняцце тэорыі бібліяграфіі

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Паняцце “бібліяграфія”, яго этымалогія і генезіс.
2. “Бібліяграфічная інфармацыя”, “бібліяграфічныя веды”: паняцці, сутнасць.
3. Метасістэмы існавання бібліяграфіі як грамадскай з’явы.
4. Групы інфармацыйных бар’ераў, іх значэнне.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [3, с. 5–31; 6, с. 54–58; 16, с. 168–176].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 1–9).

Тэма 1.2 Функцыянальная структура бібліяграфіі. Формы існавання бібліяграфічнай інфармацыі (бібліяграфічных ведаў)

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Функцыянальная структура бібліяграфіі згодна розным навуковым канцэпцыям.
2. Дваістасць бібліяграфічнай інфармацыі.
3. Інфармацыйныя, дакументныя і бібліяграфічныя патрэбнасці: паняцце, сутнасць, іх суадносіны.
4. Грамадскія функцыі бібліяграфічнай інфармацыі.
5. Бібліяграфічная інфармацыя і бібліяграфічныя веды: паняцце, узаемасувязь, формы існавання.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [10, с. 190–196; 19, с. 23–27; 20, с. 183–190].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 10–16).

Тэма 1.3 Тыпы, віды, жанры бібліяграфічных дапаможнікаў. Формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Тыпы бібліяграфічных дапаможнікаў.

2. Віды бібліяграфічных дапаможнікаў ў адпаведнасці з асноўнымі прыметамі.

3. Жанры бібліяграфічных дапаможнікаў.

4. Формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [1, с. 20–26; 8, с. 67–71].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 17–24).

Раздзел 2 Бібліяграфічная дзейнасць

Тэма 2.1 Бібліяграфія як галіна дзейнасці. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: паняцце і структура

Заданне (2 гадзіны)

Падрыхтаваць матэрыялы, неабходныя для абмеркавання на круглым сталe, па наступных пытаннях:

1. Паняцце “бібліяграфічная дзейнасць” у тэрмінасістэме бібліяграфазнаўства, яго генезіс.

2. Прынцыпы і заканамернасці бібліяграфічнай дзейнасці.

3. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: узнікненне, асаблівасці развіцця, спецыфіка.

4. Унутраная і знешняя структуры бібліяграфічнай практычнай дзейнасці: агульная характарыстыка

Літаратура для самастойнага вывучэння: [6, с. 35–43; 18, с. 35; 19, с. 76–80].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 25; 26).

Тэма 2.2 Кампанентная структура бібліяграфічнай дзейнасці

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Суб’ект бібліяграфічнай дзейнасці як яе асноўны сістэмаўтваральны кампанент.

2. Мэта як ідэальны структурны кампанент бібліяграфічнай дзейнасці.

3. Аб’ект як адзін з кампанентаў бібліяграфічнай дзейнасці.

4. Працэсы бібліяграфічнай дзейнасці.

5. Метады і формы бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

6. Вынікі бібліяграфічнай практычнай дзейнасці.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [5, с. 3–15; 11, с. 29–44; 13, с. 33–50].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанне № 27).

Тэма 2.3 Відавая класіфікацыя бібліяграфіі

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Від бібліяграфіі: вызначэнне паняцця, сутнасць.
2. Віды бібліяграфіі па арганізацыйна-ведамаснай прымеце (інстытуцыянальныя віды бібліяграфіі).
3. Віды бібліяграфіі па аднароднасці ствараемай і распаўсюджваемай бібліяграфічнай прадукцыі (па грамадскім прызначэнні, функцыянальна-мэтавай прымеце, форме і змесце бібліяграфуемых дакументаў).
4. Іншыя падставы для выдзялення відаў бібліяграфіі.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [12, с. 84–93; 15, с. 43–104; 17, с. 14].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанне № 28).

Раздзел 3 Бібліяграфазнаўства – навука аб бібліяграфіі

Тэма 3.1 Бібліяграфазнаўства як сістэма навуковых ведаў

Заданне (2 гадзіны)

Вывучыць з выкарыстаннем рэкамендуемай літаратуры наступныя пытанні:

1. Бібліяграфазнаўства: вызначэнне паняцця, змест.
2. В. Е. Лявончыкаў як заснавальнік беларускай навуковай школы па бібліятэказнаўстве, бібліяграфазнаўстве і кнігазнаўстве.
3. Функцыі бібліяграфазнаўства.
4. Кампаненты бібліяграфазнаўства.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [7, с. 175–184; 19, с. 92–98].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 29–31).

Тэма 3.2 Развіццё бібліяграфазнаўства на сучасным этапе

Заданне (2 гадзіны)

З дапамогай БД “Вучоныя Беларусі” знайдзіце фактаграфічныя звесткі аб навукоўцах, сучасных спецыялістах Беларусі, якія распрацоўваюць пытанні ў галіне бібліяграфіі і складзіце персанальны слоўнік.

Літаратура для самастойнага вывучэння: [3, с. 32–68; 8, с. 78–89].

Патрабаванні да праверкі вынікаў самастойнай работы. Праверка вынікаў самастойнай работы ажыццяўляецца пры правядзенні бягучай атэстацыі (пытанні № 29–30).

Форма бягучай атэстацыі – залік.

МАТЭРЫЯЛЫ ДЛЯ БЯГУЧАЙ АТЭСТАЦЫІ СЛУХАЧОЎ

Пытанні для правядзення заліку па дысцыпліне “Бібліяграфазнаўства”

1. Паняцце “бібліяграфія”, яго ўзнікненне і развіццё.
2. Метасістэмы існавання бібліяграфіі як грамадскай з’явы.
3. Сістэма дакументальных камунікацый як метасістэма існавання бібліяграфіі.
4. Універсум чалавечай дзейнасці як метасістэма існавання бібліяграфіі як грамадскай з’явы.
5. Свет тэкставых камунікацый як метасістэма існавання бібліяграфіі.
6. Бібліяграфічная інфармацыя: узнікненне, напрамкі развіцця, асаблівасць.
7. Асноўныя ўласцівасці (якасці) бібліяграфічнай інфармацыі.
8. Інфармацыйныя бар’еры ў сістэме дакументных камунікацый.
9. Паняцце “бібліяграфічныя веды” згодна кагнітаграфічнай канцэпцыі бібліяграфіі.
10. Вызначэнне бібліяграфіі як “бібліяграфічнага квадрата” згодна кагнітаграфічнай канцэпцыі бібліяграфіі.
11. Дваіснасць бібліяграфічнай інфармацыі.
12. Дакументальныя і бібліяграфічныя патрэбнасці.
13. Унутраныя грамадскія функцыі бібліяграфічнай інфармацыі.
14. Знешнія грамадскія функцыі бібліяграфічнай інфармацыі.
15. Бібліяграфічнае паведамленне і бібліяграфічны запіс як форма бібліяграфічнай інфармацыі.
16. Бібліяграфічны дапаможнік як асноўны спосаб існавання і сродак распаўсюджвання дакументаванай бібліяграфічнай інфармацыі.
17. Тыпы бібліяграфічных дапаможнікаў.
18. Жанры бібліяграфічных дапаможнікаў.
19. Віды бібліяграфічных дапаможнікаў па грамадскім прызначэнні.
20. Крыніцы агульнай бібліяграфіі.
21. Крыніцы спецыяльнай бібліяграфіі.
22. Віды бібліяграфічных дапаможнікаў па функцыянальна-мэтавай ці храналагічнай прымеце.
23. Віды бібліяграфічных дапаможнікаў па зместу дакументаў як аб’ектаў адлюстравання.
24. Формы прадстаўлення бібліяграфічнай прадукцыі.
25. Бібліяграфія як галіна дзейнасці.

26. Бібліяграфічная практычная дзейнасць: паняцце і структура.
27. Унутраная (кампанентная) структура бібліяграфічнай практычнай дзейнасці: агульная характарыстыка.
28. Відавая класіфікацыя бібліяграфіі.
29. Бібліяграфазнаўства як сістэма навуковых ведаў.
30. Асноўныя сучасныя канцэпцыі бібліяграфазнаўства.
31. Беларуская навуковая школа па бібліятэказнаўстве, бібліяграфазнаўстве і кнігазнаўстве.

СПІС РЕКАМЕНДУЕМАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Асноўная

1. Моргенштерн, И. Г. Общее библиографоведение [Электронный ресурс] : учебник / И. Г. Моргенштерн. – 5-е изд., стер. – Санкт-Петербург : Лань : Планета музыки, 2020. – 212 с. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/151836>. – Дата доступа: 03.06.2022.

2. Современные тенденции справочно-библиографического обслуживания общедоступных библиотек [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / под редакцией И. Ю. Матвеевой. – Челябинск : ЧГИК, 2018. – 147 с. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/138922>. – Дата доступа: 03.06.2022.

3. Фомина, А. А. Библиографоведение [Электронный ресурс] : учебное пособие / А. А. Фомина. – Барнаул : АлтГИК, 2021. – С. 5–31; 32–68. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/217619>. – Дата доступа: 03.06.2022.

Дадатковая

4. БД “Вучоныя Беларусі” [Электронны рэсурс]. – Режим доступу: <https://www.nlb.by/by/infarmatsyunnyya-resursy/elektronnyya-infarmatsyunnyya-resursy/zvodnyya-resursy-bibliyatek-belarusi/bd-vuchonyya-belarusi/>. – Дата доступу: 03.06.2022.

5. Брежнева, В. В. Рекомендательная библиография – новые векторы развития в цифровой среде / В. В. Брежнева // Библиография. – 2020. – № 6. – С. 3–15.

6. Вохрышева, М. Г. Трансдисциплинарность в библиотековедении, библиографоведении и книговедении [Электронный ресурс] : монография / М. Г. Вохрышева. – Самара : СГИК, 2018. – С. 35–43; 54–58. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/book/215162>. – Дата доступа: 03.06.2022.

7. Зыгмантовіч, С. В. Развіццё беларускага бібліяграфазнаўства у кантэксце дасягненняў айчыннай навукова-педагагічнай школы [Электронны рэсурс] / С. В. Зыгмантовіч, В. І. Саітава // Культура Беларусі: реалии современности : IX Международная научно-практическая конференция, посвященная 45-летию учреждения образования “Белорусский государственный университет культуры и искусств” (Минск, 8 октября 2020 г.) : сборник научных статей / Белорусский государственный университет культуры и искусств. – Минск, 2020. – С. 175–184. – Режим доступу: <http://repository.buk.by:8080/handle/123456789/23023?show=full>. – Дата доступу: 03.06.2022.

8. Кузьмініч, Т. В. Бібліяграфазнаўства. Тэорыя : падручнік / Т. В. Кузьмініч. – Мінск : Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы, 2018. – 214 с. : іл., табл., схемы.

9. Леликова, Н. К. Национальная библиография в цифровую эпоху: международная регламентация и отечественный опыт [Электронный ресурс] / Н. К. Леликова // Библиосфера. – 2021. – № 2. – С. 37–43. – Режим

доступа: <https://doi.org/10.20913/13/1815-3186-2021-2-37-43>. – Дата доступа: 03.06.2022.

10. Леонов, В. П. Очерк эволюции поэтики библиографии / В. П. Леонов. – Санкт-Петербург : Европейский Дом, 2017. – 227 с.

11. Лопатина, Н. В. Библиографическая профессия: перспективы развития в цифровом мире [Электронный ресурс] / Н. В. Лопатина // Научные и технические библиотеки. – 2021. – № 10. – С. 29–44. – Режим доступа: <https://doi.org/10.33186/1027-3689-2021-10-29-44>. – Дата доступа: 03.06.2022.

12. Лопатина, Н. В. Рекомендательная библиография в стиле “хьюге” / Н. В. Лопатина // Библиография и книговедение. – 2020. – № 1. – С. 84–93.

13. Нещерет, М. Ю. Цифровая библиография: библиотеки в поисках инновационных инструментов библиографической деятельности [Электронный ресурс] / М. Ю. Нещерет // Научные и технические библиотеки. – 2021. – № 7. – С. 33–50. – Режим доступа: <https://doi.org/10.33186/1027-3689-2021-7-33-50>. – Дата доступа: 05.01.2022.

14. Соколинский, Е. К. Репертуар: движение к бесконечности : сборник статей / Е. К. Соколинский. – Санкт-Петербург : Издательство РНБ, 2018. – 128 с.

15. Справочник библиотекаря. Книга 1. Интерактивные и мультимедийные технологии / авторы: Н. П. Опарина, С. В. Савкина, Е. В. Роот ; под ред. И. С. Пилко. – 5-е издание. – Санкт-Петербург : Профессия, 2021. – С. 43–104.

16. Справочник библиотекаря. Книга 2. Грузова, А. А. Управление проектами в библиотечно-информационной деятельности / А. А. Грузова. – 5-е изд. – Санкт-Петербург : Профессия, 2021. – С. 168–176.

17. СТБ 7.208–2008. Библиографическая ссылка. Общие требования и правила составления = Бібліяграфічная спасылка. Агульныя патрабаванні і правілы складання. – Введ. 2009-07-01. – Минск : Госстандарт, 2008. – 14 с.

18. СТБ ГОСТ 7.0–2004. Інфармацыйна-бібліятэчная дзейнасць, бібліяграфія. Тэрміны і азначэнні = Информационно-библиотечная деятельность, библиография. Термины и определения. – Выданне афіцыйнае. – Введ. 2005-03-01. – Мінск : Дзяржстандарт, 2004. – 35 с.

19. Штратникова, А. В. Библиография библиографии : учебник / А. В. Штратникова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Юрайт, 2020. – 141.

20. Яцэвіч, М. А. Развіццё і сучасны стан навукова-педагагічнай школы ў галіне бібліятэказнаўства, бібліяграфазнаўства і кнігазнаўства [Электронны рэсурс] / М. А. Яцэвіч, В. А. Касап // Бібліятэчны веснік : навуковы зборнік / Нацыянальная бібліятэка Беларусі. – Мінск, 2019. – Вып. 11. – С. 183–190. – Рэжым доступу: <http://repository.buk.by:8080/handle/123456789/24711?show=full>. – Дата доступу: 03.06.2022.

Нарматыўныя прававыя акты

21. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь ад 15 сакавіка 1994 г. [Электронны рэсурс] : з змен. і доп., прынятымі на Рэсп. рэферэндумах 24 лістапада. 1996 г. І 17 кастрычніка. 2004 г. // ЭТАЛОН. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь / Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэсп. Беларусь. – Мінск, 2022.

22. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры [Электронны рэсурс] : 20 ліпеня 2016 г., № 413-З : прыняты Палатай прадстаўнікоў 24 чэрвеня 2016 г. : адобр. Саветам Рэсп. 30 чэрвеня 2016 г. – Рэжым доступу: <https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=Нк1600413>. – Дата доступу: 03.06.2022.

23. Об авторском праве и смежных правах [Электронный ресурс] : Закон Респ. Беларусь, 17 мая 2011 г., № 262-З. – Режим доступа: <https://etalonline.by/document/?regnum=h11100262>. – Дата доступа: 03.06.2022.

24. Об информации, информатизации и защите информации [Электронный ресурс] : Закон Респ. Беларусь, 10 нояб. 2008 г., № 455-З. – Режим доступа: <https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=h10800455>. – Дата доступа: 03.06.2022.

25. Государственная программа “Культура Беларуси” на 2021–2025 гг. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://pravo.by/upload/docs/op/C22100053_1612558800.pdf. – Дата доступа: 03.06.2022.